

RADIO MEDISCHE DIENST

ZUIDLAND, 2 MAART 2020 - DOOR DAAN DEN BRABER

Enige dagen geleden kreeg ik een artikel onder ogen over de Radio Medische Dienst (RMD) in het blad van de KNRM en dacht ik terug aan een gebeurtenis in 1967 (wel heel lang geleden!). Na zoveel jaren was de herinnering aan de RMD wat weggezakt, zeker in het moderne communicatietijdperk. Maar deze dienst is nog springlevend en er wordt nog regelmatig gebruik van gemaakt. Als onderdeel van de KNRM worden er diensten geleverd aan de scheepvaart door een aantal artsen, die zich daarvoor beschikbaar hebben gesteld. Let wel, daar kan 24/7 gebruik van worden gemaakt, het gehele jaar door. Meer gegevens: www.knrm/redden-en-helpen/radio-medischedienst

Maar nu terug naar het einde van jaar 1967: ik was toen eerste stuurman (Chief Officer voor de Chinese bemanning) en als zodanig werkzaam op het schip "Straat Luanda" van de KJCPL en varende in de Indische Oceaan van Mombassa in Kenia naar Auckland in Nieuw-Zeeland.

Op de schepen van onze maatschappij was de eerste stuurman ook de dokter aan boord. We kregen een summiere theoretische medische opleiding op de zeevaartschool en wat later ook een praktische opleiding in de vorm van een stage in een ziekenhuis. Zelf heb ik die gevolgd in het toenmalige Zuiderziekenhuis in Rotterdam gedurende vier weken op de Eerste Hulp Post. Dat is zeer waardevol gebleken, zoals uit onderstaand verhaal zal blijken.

Het schip was varende in de Indische Oceaan voorbij Kaap Leeuwin, de ZW-punt van Australië, toen ik door de Chinese bootsman werd benaderd. Deze meldde dat de matroos Chi Lung zich ziek voelde en vroeg of ik hem kon behandelen. Dat heb ik naar beste kunnen gedaan met behulp van medicamenten uit het scheepshospitaaltje, dat op ieder vrachtschip aanwezig is. De matroos had buikklasten, koorts en het advies was om in bed te blijven en de

nodige medicijnen in te nemen. (Een grap onder de koopvaardij-officieren was: aspirine geven voor boven de gordel en haarlemmerolie voor onder de gordel).

Maar de toestand van Chi Lung verergerde en toen heb ik in samenspraak met de gezagvoerder de hulp ingeroepen van de Radio Medische Dienst en hieraan de toestand van de patiënt zo goed mogelijk omschreven. Andere medicijnen waren volgens die instantie nodig en werden, zoveel als onze 'verband- en medicijnkist' in het scheepshospitaaltje het toeliet, aan deze man gegeven onder dagelijks temperaturen.

Inmiddels was het schip de ZO-punt van Australië voorbij en in de Tasman Zee terecht gekomen. De toestand van de matroos ging nu echter zeer snel achteruit, zodat onmiddellijke opname in een ziekenhuis noodzakelijk was. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan in het midden van de Tasman Zee. Na overleg met de RMD werd de Australian Navy ingeschakeld en heeft het schip haar koers verlegd richting Sydney.

Zelf heb ik gevraagd om een helikopter te sturen ik daar ervaring mee had, want ik ben als officier bij de Koninklijke Marine navigator geweest op de Sikorsky helikopters van de Marine. Deze waren gestationeerd

op vliegbasis Valkenburg en op ons vliegekampschip "Karel Doorman". Zodoende wist ik van het bereik en ook welke aanvliegkoers nodig was. Het was inmiddels 28 december 1967 geworden.

Op zo'n 60 mijl uit de kust kwam de heli aangevlogen. Aan boord hadden we alles in gereedheid gebracht, zoals een zo vrij mogelijk achterdek (denk aan antennes, ventilatiekokers en vlaggenmast), een koers met een hoek van 30 graden op de wind en een redelijke snelheid van 12 knopen.

De marine-arts werd neergelaten samen met een andere marineman en binnen 10 minuten was de heli weer in de lucht richting kust met onze (inmiddels bewusteloze) matroos op een stretcher aan boord. Zelf heb ik toen samen met de kapitein maar een flinke whisky genomen. Na deze manoeuvre werd er weer koers gezet naar Auckland, alwaar we vanwege dit oponthoud helaas pas op 1 januari 1968 aankwamen.

Later hoorden we van de maatschappij dat de matroos wel heel erg ziek was geweest, maar na een langdurig ziekbed genezen uit het ziekenhuis was ontslagen en met een schip van de rederij onderweg was naar Hong Kong. In het blad van onze maatschappij werd bij een artikel met een verslag van de hele operatie bovenstaande foto afgedrukt.